

משה בן-שאול / שירים

אחד-עשר מתוך ספר קטלוגים פרטיים

I

יושב על המדרגות אצל דומיניק
עם מון חתול אשפתות
המסתכל בי בעין צהבה
חדה כחנית

ליל ולפורגיה סובב אותנו ומכשפות
עירמות תרקדנה Le Danse des morts
אמר סהר סוהר מה הנר שכתב
ואחיו מהבהב עדין

נרדף בחצר עלובה מון חתול אשפתות
עכשו תפארתו בחיקי
ובדלח העין שותק
שעות ארכות

II

וכשישבתי בכרסה הלך מון והשאיר
את בדלח עיניו המר
האוכל עוד לספר עליו
ועל הבנות המתות הרוקדות במעגל
סהר תור החויר עוד יותר
והנקטר בלב לב הלב
בפנים עמדה ארשת עגומה
כפני מורה משעמם

אבגד

a b c d

על הצלחות בשר רך ומאדה וקפל עתון חוצה
את המשפט "המשטרה תעניק"
המשטרה לא תעניק מאום
הלילה מלבין בפהוקיו
פן פניו של חמיניק חתום:
תינוק או פושע תם.

III

גופי גדל מבפנים
 צורת ס של כמיהה ואי יכלת
 מנחשים בו קולות הרסניים
 חסרי טיב
 לו נתן לי להבין, מדוע היד
 כבדה על מצחי
 ומנסיכותם אבדו הכוכבים

IV

האוהב מקשיב
 לנשימות אהובתו
 קנוניות קטנות
 פורחות מלבה
 לא תחזרנה אלא בחלום
 שצורתו ס
 צפופה אלף-בית מערבב

V

לרשם את המלים ב"פנקס העתקה"
 מה שמעתק עתיק יותר
 כך נמוג רוגע המגע
 רגש ונקישת אותיות

VI

ב"פנקס העתקה" עמ' 24 אני מציין:
 עדן החשדות, ספר שכתבה נטלי סארוט.
 פעם ראיתי תמונה: אשה קלושת שערות
 שנולדה בעשור הראשון

האם את היא נטלי?

אני שואב ממבט עיניה
 את כח האבהות

VII

בעמוד 27 "פנקס העתקה" יכתב:
 נעם אצל מרים ברחוב דונש בן לברט
 או על יד. למלים יש זהירות משלהן
 כמבט של סומא. מה מלה שיר, מה מלה כאב
 מה מלה שהיא שחה בה, שבעלה, שאני שח.
 בחלון אויר זה ירושלמי חמסין נשכח
 מכה על הדלתות

ומתוך "צרופיה":
 "ולא נותר לי
 אלא לחכות"

VIII

מתוך "פנקס העתקה",
 קריאת דף בקריעת יום בקריאה
 בכף ידי
 או בקמטי-העין

IX

"הפנקס", עמוד 31:
 בהיותי על חומות ירושלים הדפוני אבנים
 ואבן בי לא היתה
 מסביב פרות השועלים ומעין מי נפתח
 בתי סילואן געולים בקרירות הכחל
 אם באת יכולת לפתח
 שובו שובו אלי פנים רעננים

בהיותי על חומת ירושלים, ילד, הדפוני
 דברו סרה בי וגם חרפוני
 עכשו נפשי בכף
 ובעת דם פעמונים
 אני מעצב חשבונות עם עבדול-חאמיד

X

וּבְכוּ,
 נִסְעֵתִי לְאֵי הַדָּוּ הַמְעַרְבִית
 שֵׁם שָׂרָף אֶת מִתְיָהִם
 הַקּוֹסֶם הַגָּדוֹל גוֹהֲרָה
 עַל לְבוּ דְבַרְתִּי
 וְהַכְהֵנֶת הַיְלָדָה שָׂרָה
 אֶת זְמַרְתָּה הַכּוֹכְבִית

"צֶל הַקְּרִים
 הָאָגוּז הַמֵּת
 קִלְפַת קְנָמוֹן
 מְעַבְרִים נְשֵׂא צוֹפֵן הַחַיִּים
 הַנֶּמֶר
 דִּישׁוֹן צַחֲצַח
 בְּשִׁנִּים יְבִשׁוֹת"

כְּמָה לַח הַלֵּילָה הַזֶּה
 מְעוֹפְפִים יְתוֹשֵׁי הַקֵּץ.

XI

נִסְעֵתִי לְקוֹפְנָהֶגֶן עִיר מְהַרְהָרָה
 שְׂרָלוּטָה פּוֹרְמַת אֶת שְׁעָרָה
 לְחוּטֵי שֶׁלֶג נְמָסִים
 מִתְבוּגֵן אֲנִי מִתְבוּגֵן פְּרִי־סְטִיאַן לְאַרְסֵן
 וּבְעֵינַיָּה עוֹמְדִים רְסִיסִים
 שְׂאִין לְפָרֶשֶׁם כְּדַמְעוֹת

הָאֲרָבָה נוֹסְעֵת עַל פְּנֵי הַנֶּהָר
 מָה שְׁנֹרְאָה הוּא פָּחַם מְזַמֵּר:

"הַסּוֹס הַגָּדוֹל
 מִכְּבָה אֶת הַנֶּר
 הַזֶּהָר נֶצֶת
 כְּאוֹר אֲבִדוֹךְ"

כמה לח הלילה הזה
אדון לעצמו
לקללת כוכביו.

עוף ההגני הסומא העף
בין פארות
עץ הפרי

כרטסת

★

בְּסֵפֶר הָעֵגוֹת
הֵיְתָה שְׂמַחַת הַקְּצָפֹת
תּוֹגַת־נֵיר

★

לְרֵשֶׁם הָעֵרָה: סְמִיּוֹאֵל בְּקֵט: אֶהְבֶּה הָרֵאשׁוֹנָה
מִתְחִילָה בְּעֲצִירוֹת.
כָּל הַמְחֻשְׁבוֹת מְנַקְּזוֹת
לְרֵגֶשׁ הַשְּׁחָרוֹר

חוֹשִׁים רַכִּים מְנֻשָּׂא
שְׁטִים בְּרוּחֵי הַבִּיּוֹב
בֵּין כְּהָה לְכְהָה

★

הִיא שְׂאֵלָה לְשָׁמִי וְאִמְרָתִי פְּנִי־שׁוֹעֵל
בָּא לִי בְּאֶסּוֹצִיאֲצִיָּה כְּנֻעֲנִית
שֵׁם שְׁמִי הוּא מִי שְׂאֲנִי,
מִשְׁחָק בְּחָרוּזִים. אִישׁ מְבֹטֵל
מִהַתְחַיְבוּיּוֹת הַכְּבֹד

הערה:

בלבֵּלֵב הַלֵּב
עַל מִשְׁקַל לְקֵלֵב

מתוך מחזור שירים שנכתב בשנתיים האחרונות בתל־אביב, פאריס וקופנהאגן.

שירים, מה־אני

אוגוסט 1984 — ינואר 1985

המה־אני מתקנה, נעשה רך
עם השנים.
הוא צעיף הצמר הנכרך על הצואר
והולך בהרים משל עצמו.
ואם נשאל היכן ההר, כאן בחצר
בין חביות חבוטות
מנגנות חכמת פסנתר בודדת,
תנובת־חלום

זוכר פרד (ו) את מלת הגבה שלך:
המוזיקה החזקה אוֹבֶדֶת
בבארים האלה הנמוכים.

המה־אני בא גבר
על חלשת השכחה
מה שזוכר האיש המבגר
ובתוכו העלם
אור־שבלים במעשה־ההבנה.

את קצות הצפרניים מלכלך עפר דק כצפה
ששומרים עליה לילה יום ולילה
והיא מחבבת אותן והן מחבקות את החלום

קצ־דמיה באריכות השנה
בתלם חורשות כוכבות הקולנע
במחרשות יפין
כבד השמש מעיב עליהן
אנה גרדנר, אן בליט, בטי הגדולה
ב"אול אבאוט איר";

השירים הם וכך־הלאה
מהפכת האל־נא היא מקדח עמק
את השפתיים צריך לנקות מרק
של לחלוחית לשמה

מה שלום פּחם-עֵינֶיךָ או הִירָק?
תכולת הדמויים
היא קו־המְשׁוּה של דבורי
אמא שלי אמרה מצודת כְּנַעַן
שָׁלַג צַח על בית הכְּנַסֶּת האר"י

בְּזַקְנֶתָה קוֹמְתָה שְׁחָה
לא הִיתָה מְגַעַת אֶל הַסּוֹסִים לְדָהָר
הִיתָה פְּרִשִׁית פְּעַם
וְנִתְּנָה לְשִׁכְנִים זְרִיקוֹת בְּלִי סִימָנִים

מה מְאֻמָּשׁ, שׁוֹאֲלָת, וּמָה מִתְמוּל
לְמִדָּה מוֹרֵס עֲזָרָה רֵאשׁוֹנָה מִתְקַדְמָה
הִיָּה יַחַס לְשִׁכְנָה מְאָרֶץ הַתִּימָנִים.
הַשִּׁירִים הֵם וְכַן-הִלָּאָה
גְּבִינָה אִמְרִיקָאִית עִם בּוּל כַּחַל.

הַמִּפְּכּוֹת גְּזִירוֹת, רְזוֹת תִּלְכָּנָה
רוֹאוֹת בְּכַפֵּל מְשַׁקְפִים
לְנִזְקֵי בְצִרְת הַלֵּב וּבְצוֹרֶת הַלְּחָם.
שְׁמֹר עֲלֶיךָ מַה-אֲנִי גַם אֶתָּה, בְּפַעְמִים:
אִם נִשְׁאָרְתָּ בְּמִקְרָה
אֶל תִּשְׁכַּח לְלַכְתָּ.

אֵיךְ לְצִיר אֶת תִּלְמִידַת בֵּית הַסֵּפֶר אֱלִיאָנָס טְבָרִיָּה
מִמְשַׁפְּחָה מִיַּחְסָת, שְׁמָה מְזֵל, עֵינֶיהָ זְרִלִיל
אוֹכֵלֶת זַעֲתָר מְדַלֵּל בְּשִׁמְן זֵית עַל פְּרוֹסָה אֶרְכָּה
כְּאֶרֶךְ הַגְּלִיל הַתַּחְתּוֹן
וְלָמָּה הַהִזְכָּרוֹת בְּתִלְמִידַת בֵּית הַסֵּפֶר מִלְפָּנֵי דוֹר
וְלָמָּה הַהִזְכָּרוֹת בְּאֶרֶץ צְבִי יְשׁוּן
עַל כִּי מִתְקַפֵּל הַגּוֹף
וַיֵּשׁ בְּמַעֲטָפָה לְשִׁים וְלִשְׁלַח
אֶל נְסִיכוֹת הָאֲגָם

נְסִיכוֹת הָאֲגָם מָה יֵשׁ בָּהּ שֵׁם זֶהָב קַחְמֶלְקָה וּפְרָאִי
הָאֲדָם, לֹא הִמָּה-אֲנִי יְדָבָר בְּעֵדָם,
הִיא הַמְטָמוֹן חֵלוֹם נְחָלָם
מְזֵל הַחוּמָה וְהַפְּהִיָּה לְמִלְקָח

איך לבקש את שיר הנעורים של המורה מביה"ס אליאנס טבריה
אדון בחבוט במשקפים פנסנה, ברק הפנרת על הזכוכית
דש חלצתו ילעס והיא קשת-עמילן גם סרגלו דק ושונה:
בואי מזל מכה על פף-ידך, הביאי אמה, הביאי אביך
אמרי נא כי הפעם לא זכרת לא זכית.
ולמה ההזכרות באדון בחבוט מלפני דור
ימה החלצה, הצוארון המעמלן
על כי מתמרד יום עבר
ויש לקפלו לזרות פאנחה
על מנוחת נסיכות אגם

נסיכות האגם מה יש בה שם זהב קחמלקה ופראי
האדם, לא המה-אני ידבר בעדם
היא המטמון חלום נחלם
מזל החומה שתהיה לברכה

מה אני תופש: את ידיעת אי-תפישתי את
תפישת אי-ידיעתי
נוגע עין באנשים יורד עולה מדרגות
מה עם זה מה עם זאת ואתי
בברק המשקה ברוגזה מתנועעת
ופנים מגלחות נשענות עליו
היי יו אומר ילד לאמו גם היא נשענת
על תעייתה
אינה שומעת עכשו עינה
בשרות ההכונה לתפקידים בכירים
אי-תפישתי היא כאי-תפישתה הילד
בקש את כל תשומתה

ואמי המתה פרשו שערוטיה
כחטים אפורות על אחו לבן
מן חלון הבנין נשבו צפרידים
הם אשר יבשו דמעוטיה

אני תופש את אי־דיעתי שעמדו לה עצביה
למות במקוון בחדר הצר
במטה המסדרת לתפקיד בכיר.

היי יו אומר הילד לאמו
וקולו בהיר
כאחרית רחוקה

קבוצת השירים הקטנה המסומנת: "תוכנה"

I

על משיכת הצבר טל אתמול
מבריק.
האור: פרח החלמון

II

בהפסקת הצהריים בא
חרף מקומי
כמו ערב מדלל

III

והחדשות חדשות לא מוסיקה
מלחמה רחוקה מעיר
בקבוץ הצפוני בני. בוץ בפרדס
והתפוזים טובעים כספרזית בכוס תה.
שאני לוגם בדינגוף־סנטר.
"כמה טוב יהיה בשנה הבאה"
מבטיחה הקלטת־רקע מביכה
מעופפת כיתושים

IV

מיִּשְׁהוּ שְׁלַח לִי שִׁיר עַל בֵּית אַחֵר
 שְׁאִינוּ הַבַּיִת הַהוּא
 עֲשֵׂה צִיּוֹר שֶׁל בַּיִת וְגִזֵּר וְשִׁים בְּכִסֵּף
 לָךְ וְהַבַּיִת אֶתְךָ

טֶלֶפֶן, יְהִיֵּה תַפּוּשׁ
 אֲבָל הַחֶם יִשְׂאֵר בְּנִגְיַעַת הָאֲצָבָעוֹת

V

כָּךְ שִׁירִים קִטְנִים בַּהֲנָאָה, בְּאוֹר
 הַגִּנְסִינִי הַרְדֵּךְ.
 רֵאשִׁי נִמְשָׁךְ אֶל הַ"קוֹהִינּוֹר 60 דָּפִים"
 כַּפְרָפֶר מְשֻׁעַ

אִם יִשְׂרָפוּ כְּנָפָיו יִשְׂרָף הָעֵט, הָאוֹר
 יִמְעֵט לְשִׁנְיָה.
 אַחֲר־כֵּן אוֹתָהּ טְרִיּוֹת טְרִיָּה
 שֶׁל הֶבֶל הַדְּבָרִים

VI

כָּךְ שִׁירִים קִטְנִים, מְעַצְבִּים בְּפִכְחוֹן מֶר
 כִּי מָה אִם לֹא "מֶר וְנִמְהָר"
 הוּא הַטְרַח הַיְפָה הַזֶּה
 שֶׁל הָיָה וְלֹא עוֹד

וּבמֵאד־מֵאד הֵן הַמְּלִים הָאֵלוּ, בַּהֲנָאָה,
 בְּפִכְחוֹן הִזָּר לְעֲצֵמוֹ בְּפִכְחוֹן
 הַמֶּר.

"הַגִּידִי לִי מְרָאָה, הַגִּידִי מְרָאָה"
 הַיְפִיתִי אִם חִלְמִתִּי חִלוּם